

67 ปี

28 เมษายน วันมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ข่าวประชาสัมพันธ์

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

114 สุขุมวิท 23 แขวงคลองเตยเหนือ เขตวัฒนา กรุงเทพฯ 10110 โทรศัพท์ 0-2649-5000

ภายใน 15666 โทรศัพท์/โทรสาร 02-259-6172

จากหนังสือพิมพ์มติชน ฉบับประจำวันที่ 19 เดือนเมษายน พ.ศ.2560 หน้า 18

ศูนย์สารสนเทศและการประชาสัมพันธ์ ได้จัดระบบข่าวสื่อสิ่งพิมพ์ สนใจดูที่ได้ <http://news.swu.ac.th/newsclips/>

ผ้าปูศาลู

ยล 'ผ้ามัดหมี่'

เล่าวัฒนธรรม 'อาเซียน'

ผ้ามัดหมี่พระคบบอง

แม้ว่าเรื่องของ “แฟชั่นไทย” จะก้าวล้ำนำสมัยไปมากเพียงไร แต่ “ผ้าไทย” ก็เป็นสิ่งที่ยังทรงคุณค่าไร้กาลเวลา โดยเฉพาะกับเรื่องของ “ผ้ามัดหมี่” ที่ไม่ใช่จะเป็นเอกลักษณ์อันโด่งดังของไทยเท่านั้น แต่ยังเป็นสิ่งที่สะท้อนภูมิปัญญาของชาวอาเซียนได้เป็นอย่างดี เพื่อให้รู้จักกับ “ผ้ามัดหมี่” ของทั้งภูมิภาคมากขึ้น สถาบันวัฒนธรรมและศิลปะ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ (มศว) จึงได้เชิญ อ.แพน-เผ่าทอง ทองเจือ นักสะสมผ้าเจ้าของแบรนด์เสื้อ ผ้าทอง ไทรว้าว คอลเลคชั่น จึงได้มาบอกเล่าเรื่องราวของผ้า ‘ผ้ามัดหมี่’ หนึ่งในผ้าในวัฒนธรรมอาเซียน’ ให้คนรุ่นใหม่ได้รู้จักกัน

อ.เผ่าทองเผยว่า แม้ว่าผ้าทอไทยจากภูมิปัญญาชาวบ้านจะมีหลายชนิด แต่หนึ่งในผ้าวัฒนธรรมอาเซียนที่มีเหมือนกันคือ “ผ้ามัดหมี่” ที่เรียกขานตามแต่ภาษาของแต่ละชาติ มีความหมายและบอก

เผ่าทอง ทองเจือ

ผ้าชิ้นลัวะ จ.เชียงใหม่

ชิ้นหมี่ตา

เล่าเรื่องราววิถีชีวิตของกลุ่มคนชาติพันธุ์นั้นๆ เช่น การทอผ้ามัดหมี่จะปรับตามสภาพท้องถิ่น ความเชื่อ ประเพณี จารีต พิธีกรรมต่างๆ เช่นเดียวกันทั้ง 10 ประเทศ อาเซียน อาทิ

เริ่มจาก **ซิ่นหมี่ตา** จากเวียดนาม มีอีกชื่อหนึ่งว่า **ซิ่นตี** มักใช้ในพิธีกรรมของกลุ่มไทแดง ลุ่มแม่น้ำแดง นิยมใช้เป็นผ้าถุงของหมอผี ยังพบในประเทศไทยในชื่อ ซิ่นนางหาญ เทบสุพรรณฯ นครปฐม, **ซิ่นหมี่** จากประเทศลาว ที่แสดงสัญลักษณ์ทางวัฒนธรรมได้ดี ตั้งแต่พิธีเกิด ยันเสียชีวิต และแสดงสถานภาพทาง

สังคม รวมถึงมีบทบาทในการรักษาพิธีกรรมและพิธีทางพุทธศาสนาด้วย, **ซิ่นหมี่** ของพม่า ถักทอด้วยชาวอินตา สตรีไทใหญ่ ในรัฐฉาน ในยุคแรกเรียกว่าผ้าซิ่นย่มแป้น มีอายุมากกว่า 100 ปี ในภายหลังเรียกว่า ไหล่งจี ถักทอด้วยวิธีการที่คล้ายกับชาวลัวะ ที่อาศัยในเมืองเชียงใหม่

ผ้าปู ดาลาบันดำ มีความหมายว่าผ้าโล่งมัดหมี่ ที่อยู่ในเกาะโรตี ของอินโดนีเซีย เป็นลักษณะผืนผ้ามัดหมี่เย็บต่อกัน 3-4 ชั้น ซึ่งจะใช้ในพิธีเฉลิมฉลองของชนเผ่า, ผ้าปิดาน ที่ทอขึ้นเพื่อเป็นพุทธบูชาสำหรับพิธีกรรมในพุทธศาสนา ใช้ชิงเพดานในวิหารหรือโบสถ์ของวัด หรือชิงบนเพดานเหนือเศียรพระพุทธรูป ยังพบเห็นได้ที่ประเทศลาวและวัดทางเหนือไทยเรา, **ผ้าโล่ง** ใช้เป็นผ้าถุงในชีวิตประจำวันของบุรุษชาวเกาะชุมบา เกาะฟอเรสและเกาะติมอร์ของอินโดนีเซีย จัดเป็นผ้าอเนกประสงค์ของบุรุษที่จะต้องมติดตัวตั้งแต่เด็ก อาจใช้ห่มหรือใช้คลุม

ไหล่แทนผ้าห่มเพื่อความอบอุ่นและเพื่อป้องกันกิ่งไม้และหนามจากพืชในป่าตามวิถีชีวิตที่เป็นอยู่ และ **ผ้าฟูดาตู** เป็นผ้ามัดหมี่ของฟิลิปปินส์ ซึ่งปัจจุบันกระทรวงวัฒนธรรมของฟิลิปปินส์ให้การยอมรับผ้าชนิดนี้ว่าเป็นที่เต็มเปี่ยมไปด้วยสุนทรียศาสตร์และจิตวิญญาณแห่งพลังธรรมชาติ จัดให้เป็นส่วนหนึ่งในมรดกทางวัฒนธรรมของประเทศฟิลิปปินส์ มัดหมี่ฟิลิปปินส์ที่ทอมาจากเส้นใยสับปะรดซึ่งเป็นเอกลักษณ์ของผ้าทอฟิลิปปินส์ ลายผ้าล้วนมาจากจินตนาการ ลายอาจไม่เท่ากันบ้างแต่ก็ถือเป็นเสน่ห์

ปิดท้ายด้วย **ผ้ามัดหมี่** ของไทย ที่แม้จะพบเห็นได้มากที่สุดในแถบอีสาน แต่ก็พบเห็นได้ในพื้นที่ต่างๆ และมีเอกลักษณ์ต่างกัน เช่น ผ้า ผ้าจวนตานี ผ้าทอดั้งเดิมในพื้นที่ภาคใต้ตอนล่างของไทย ได้แก่ ปัตตานี ยะลา นราธิวาส เป็นผ้าที่ปรากฏตามพระราชพิธีพืชมงคลในรัชกาลที่ 1 แต่เดิมใช้เชือกกล้วยตานีนำมาใช้ในการมัดหมี่ เพราะให้ความเหนียว ซึ่งปัจจุบันมีการทอผ้าจวนตานีที่อุตรธานีอีกด้วย

เอกลักษณ์ผ้าแห่งอาเซียน